

REPUBLICA ROMÂNĂ

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7.4. 6 luni 5.50 ex., 3 luni 1.6. 75 ex.
Pentru marșar pe an 8.4., 6 luni 4.5., 3 luni 2.4.
Pentru strălănite pe an 12. 6 luni 6.4., 3 luni 3.4.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrația tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Mălăroșilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Mălăroșilor Nr. 37.

Episcopale înfrunse se răsuc. — Arhiepiscopul și un șpagălaș.

INSERTIUNILE

Pentru odată 12 ex. — de două ori 12 ex. — de trei ori 15 ex. rîndul cu litere galbene — și timbra de 30 ex. pentru de-gare publicare.

Sibiu 29 Aprilie.

Nu mai era mai departe de actual cel memorabil al Românilor din părțile ardelen, ungrene și băntene, un act, care și după înfățișarea este, rîdă este atât de memorabil, încât va face epocă în istoria națiunii noastre.

Românimea întreaga își îndreptă privirile asupra conferenței naționale și așteaptă împlinirea unei dorințe juste, dorința, de a egi din starea cea lungă de cinci-sprăceai ani trecuți.

Cum nu numai Români sînt, cari își îndreptă privirile asupra conferenței.

Monarhia înscădată cu diversele naționalități își progătește și ascute auzul, ca bine să audă, ce vor dice Români adunați să discute asupra atitudinii lor.

Nu este așa dară o închipuire deșăartă, din amor propria, când dăm însemnătatea ce o dăm conferenței noastre naționale.

Pre lungă aceea, că se întrînesc reprezentanți aproape a trei milioane de suflete, reprezentanți unei populațiuni, care după Maghiari sînt cei mai numeroși pe teritoriul coroanei ungurezi, și a doua în înălțimea și în număr conferenței are se cuprîndea că toate mîinile în viața politică a statului unguresc și a monarhiei.

Și timpul în care cade conferența nu trebuie scăpat din vedere. Rivalitatea, ce o vedem între partidele din sinul naționalității domitoare, pentru putere; mîierirea naționalităților din toate unghiurile teritoriului unguresc, cetele ce le urmăresc de un timp încoace între naționalități și Germanii dincolo de Laita; în fine cetele dintre jumătățile monarhiei, care sînd neînțelese temeliile dualismului, sînt tot atâtea momente, care rîidă va-lăoarea conferenței noastre naționale.

Este dară la noi, ca să scim aprecia aceste momente, să ne scim conforma și să le scim folosi pentru a reitna cu onoare în arena luptei politice, de care neam cam înstrăinat.

Români nici când n'au profestat vreun creder politic destructor. Ei când au veșt, că sînt deosebișeri și n'au dat la o parte. Dacă au făcut bine sau rău este cu totul altă chestiune. Noi din partea n'au înconvîntat dară la o parte, nici ca principiu, nici ca formă și dacă atîngem astăzi coarda aceasta, o facem numai, ca să constatăm o faptă împlinită, care nu se poate ascunde, care nu se poate nega.

Învinuiri, care se aruncă asupra ori care se atribuiesc observate de Români de o parte din presa străină, n'au să ne întimideze. Cu atât mai puțin n'au să ne împedecă în activitatea, cu care ca popor vechin și ca parte constitutivă a patriei comune, ne simțim datori față cu interesele noastre. Această cu atât mai vîrtos, cu cât noi nu purcedem din un punct de vedere egoistic pur național, ci avem totdeauna în vedere și punctul de vedere patriotic, mai mult, chiar și din considerațiuni mai înalte politice.

Vor recunoașce și acșia, cari împuță chiar și reproducțiunile unui articol, cum a fost articolul lui Maiorescu, publicat în „Deutsche Revue”, că noi începînd dela 1848, totdeauna am dorit să ne acomodăm împrejurărilor, înmă fără de neglijarea sau vîntarea interesele noastre. De aceea, dacă și ne înscim noi tendențe, de a resturna dualismul, cu inimă înscisă putem să dîcem, că acele nu cad nici decum asupra noastră. Nu noi am creat, ce e drept, dualismul; noi, dovadă ne este dieta feudală din Cluj din 1865 cu toate consecențele ei, nici admim și am fost la crearea lui. Nu noi vom fi acșia, cari să ne risipim puținele puteri, de care dispunem, ca să l'rstîm. Pe lungă bunăvoință noi nu am dîce în el, precum înceapă d. e. națiunea croată.

Dar dacă autori dualismului n'u vor pute susține, dacă tendențele de separațiune din Ungaria și de federalism din Austria vor ajunge re-odată, la valoare, nu va pute cere nimenea dela noi, ce să sustinem noi un sistem, noi, cari am fost dați la o parte întrînsă.

Acel ce se nevoiesc, a arunca din incidentele celor nevinovate, vîna asupra noastră nu trebuie să dîce, că diferitele contine între Ungaria și Austria și deosebitele curente politice din anul acelor ce sînt adă la putere sîndue dualismul mai tare decât nescie inocente pretențiuni justificate de înscuș principul fundamental al constituționalismului recunoscut ca principiu de stat și în Ungaria.

Români dar, căror lucră le va fi permis, a vedea clara politica și nu numai după cum ar dori, bună oră, guvernul, nu se vor împedeca de învinuiri și suspectări chiar, cari nu pot aște înță, decât de a susțină un guvern, care poate scime, că îl părăsesc puție.

De acea noi, cari nu perdem din vedere interesul general al statului, nu putem fi conșuși în procedura noastră de interesele nor individualități, cari, când vorbesc de stat, gîndesc la persoana lor.

Români întrînsă în conferență, credem, că vor fi înscătoasă de toate cete la-e am atins mai sus și, fără a renunța dela antecetele lor naționale, se vor strădui a aduce în conștanță drepturile, ce le prind ca drepturi juste, cu interesele generale ale statului, chiar și cu riscul, ca în momentul prim să nu întîmpine bunăvoința, la care sînt îndreptățiți să aștepte.

Prin astfel de atitudine, și dacă Români n'ar obține rezultate strălucite, îndată la pasul cel vor face, vor dovedi lungă, căsint bun și maturi politici și acșia încă va fi un câștig, cari să se asigure rezultate dacă nu pe adă, pe mîne sau poimăne.

Revista politică.

Cel dîntîiu eveniment, de care sînt preocupate spiritele în lungul și lungul monarhiei, este cununia în S. imperială a principelui de coroană,

arhiducele Rudolf cu prinșea Ștefania. Presa întreagă din monarhie se ocupă cu evenimentul acesta împreună cu dînsul cetele mai frumoase speranțe pentru viitorul monarhiei.

În al doilea rînd vine alt eveniment care pentru Români din Transilvania și Ungaria este de mare importanță: conferența electorală, care mîne își va începe lucrările sale. I dorim conferenței succesul cel mai strălucit.

Cameriile din București au început arele lucrării. Ministrul president D. Brătianu, după ce a împărțit camerei cum s'ă delăstărat criza ministerială, a descoperit că nu are lipsă de a pune pe masa camerei o programă nouă. Privitoriu la afacerile externe Brătianu dîce, că toate cetele interesată pe România sînt aproape de soluțune; afară de costuma Arab-Tătărești, după ce a ratificat din partea Turciei se așteaptă că mai curînd, în sensul că Arab-Tabia are să rămîna în Remânia. În cesteșina durenăscă roagă ministrul camerei să nu ceară scum deslușiri, cari nu poate da; asigură însă că guvernul va scă a-păra interesele României. O cercuarea a ministrului referă, că în reprezentați României din străinătate declară, că schimbarea ministeriului nu va are nici influență asupra raporturilor internaționale. Aceste vor rămîne aceluia ce și în timpul ministeriului trecut.

Principiele Bulgariei într'o proclamațiune cătră poporul bulgar amenință cu depunerea coroanei, dacă vîtoarele camerei nu vor împlini condițiunile ce le va pune. Principiele voiesc se reducă înlînce rusească, care susține cearța între partide.

Germania sprijinesc pe Franșia în Africa, așteptînd ca compensațiune timpul scurtele sprijinul republicii franceze în afacerile orientale.

Festivitățile de cunnie.

În 6 Mai n'au trecut a sosit din Salazburg la 4 oare de Viena cu principala din Belgiu. Un prelu și curios aștepta la care să vadă pe prinșea Ștefania. Frumoasa mireasă se cobori pe treptele vagonului de salon și plecă în urma mamei sale surîndu-și cătră principiele cironom, care venia spre dînsa. Miri se îmbrășară și se sălărușă de două ori, apoi principiele surîndu-și din Belgiu mîna și acesată îl scărută și îmbrășășă. Privirile tuturor erau pornite asupra miresei și a strălucitelor sulte ce-o în-cungurau.

Împărțul nostru, care voșue pentru prima dată pe fitoșoa sa noră, înălțășă și sărură de două ori pe prinșea Ștefania. După recomandarea reciprocă între oaspeți, Dr. Newald predele miresei în numele cetelei Viena un buchet frumos de flori, în care se afla o coroană în colorile Belgiului. Buchetul era așășat într'o manșetă de mătăsă, în care se aflau emblema Austriei și a Belgiului cu sulte în aer. Prinșea mîlînașă pentru darul cel frumos. Împărțul doșe mana reginei din Belgiu, care principiele ducea mireasa de braț, după dî-

și urma regale Belgiului singur, apoi prinșea Clementina cu dama de curte și cetele personalități.

Între aplausele frenetice ale publicului echipușe cu înalți oaspeți se pusără în micare și după oarele pentru vivatele egomotoase anunșăra toșica în Schönbrun. Principiele cironom presentă mireasa cu mamei imperătoare, care și aștepta împreună cu prinșea Gisela și cu arhiduceșoa Valeria.

În 7 Mai dîmineața la 6 oare a sosit în Viena principiele cironom al Angliei de Wales. La gară fu împîntînit în mod foarte simpatios de Maiestatea Sa împrîrșit și de adjutanșul general bar. Mondel. Principiele locuesc în primul etajiu la „Hotel grand.”

La 8 oare a sosit principiele Wilhelm din Prusia cu soția sa Victoriia dela Prusia. La gară înalți oaspeți fără împîntînșă de o companie de onoare a regimentului „Regale Wilhelm din Prusia cu pline parade” cu musca regimentului și cu drapelul. După o jurnătate de oară veni la gară și Maiestatea Sa și principiele Rudolf, în uniformă prusiană și decorată cu ordine „vulturul negru” într'u întîmpinarea oaspeților. După salutările reciproce oaspeții plecară spre cetele între aplausele mulțime.

La 4 oare s'a îșnit un prînd familiar în palatul arhiducelui Carl Ludovic, la care au participat prelungă familia regentilor și principiele Wilhelm și soția, cetele și contesa de Flandria și principiele Wales. Mulțimea de oameni, ce sta pe strada Vîtoșilor înscătoasă palatului salută oaspeții cu vivate și aduse în descobi prinșei Ștefania o vaștine frenetică.

La 9 oare s'at un bal strălucit și în seara 10 oare Maiestatea Sa s'ă retras cu înalți oaspeți la o tea.

În 8 Mai a sursat în Schönbrun prima de deputațiunilor de felicitare. Principiele cironom s'ă presentat în uniformă de general, prinșea purta un vestmînt deschis ca dentele albe. În galcria cea mică erau adunate deputațiunile parlamentare din Austria și Ungaria și reprezentantele ceteștilor unguresci și croște. Miri într'o tre strigăte de „Hoch”, „Elija” și „Zawiv”, mereră spre deputațiunea parlamentului unguresc, care va presentata de ministrul president Tisza. Principiele mulțime deputațiunii și o asigură, că „va fi pururea un Ungur nun și cîntîcios și soția sa deasemenea”. Vivatul croște înscătoasă ceste cuvinte. După aceștia miri mereră spre deputațiunea senatului imperial, care fu onorată cu cuvinte de bunăvoință.

Principiele se îndreptă apoi spre deputațiunea capitalului Budapeșta și după acșia la deputațiunile austriace. Primăra a durat o oră înscătoasă. După prîndul, ce a urmat, s'ătră 5 oare curtea a plecat în carete cătră Prater, unde era o înmășă mulțime de oameni, ce se adunase pentru a participa la grandioasa festivitate. Cetelele abia au putut străbate prin deșagul poporului, ce cuprîndea tot spațiul. Înscătoasă de la timpurile alți și roșii revîrsau o lumină fiercică în în-

tunecul nopții. Publicul și-a petrecut în Prater până noaptea târziu. În 9 Maiu d. am. prințesa Stéfania intră între sunetele clopotelor, bucuriilor de tunuri și între vivalele înalțate ale poporului în castelul curții. Intrarea a fost înădăvăr imponentă, calea, pe unde a trecut, era semănată cu flori, casele decorate cu flumări, girlandă, etc. cu un curățat și doborât o pompă cum numai la țări ocasiose se poate vedea. În 10 Maiu s'a săvârșit cununia în biserică Augustinilor și cu aceasta s'au încheiat festivitățile.

Sinodul arhiepiscopesc.

Sădina V din 23 Aprilie (5 Maiu) 1881.

Prezidiul ordinariu:
Notariu: Traian Mețian.
Sădina se deschide la 9 oare înainte de amiază. Se citește protocolul sădinei premergătoare și se autenticeă.

Prezidiul prezintă hârtia consistorială nr. 140 întru prin care se atornează un proiect nou despre arondarea preotobisericilor. — Se transpune comisiunea organizatoare.

Prezidiul prezintă: Cererea deputatului Nicănor Frațes pentru un concediu de 8 zile din incidental: că trebuie să însoțească pe Excelența S. în călătoria la Viena. Concediul cerut i se acordă.

Prezidiul prezintă:

a) cererea preotului din Criștig Ioan Petru pentru un ajutor în tot anul din ajutorul de stat;

b) cererea învățătorului din Alma Ioan Popa pentru un ajutoriu;

c) cererea învățătorului Iarlie Reit din Orăștie pentru o remunerație în contul serviciilor de catechiz;

d) cererea mai multor călugări din Borgo-Miljoene pentru de a li se da de preot Nicolau Răul. — Se transpune comisiunea petiționare.

Deput. Iosif Puscariu face următoarea interpelație:

Avuți a înaltă Prezidiu cunoscință înainte de practerarea procesului de presă, înaintea juraților, înaintea forului civil, de divorțarea ce s'a făcut între dl director seminarial Ion Hanu și între preotul din Gurariul Ioachim Muntean, și dacă a avut, ce pași a întreprins pentru aplanarea diferenței și încungurarea scandalului proces?

Ave înaltă prezidiu cunoscință despre practerarea controversă de natură curat bisericăscă și între fele bisericăscă — înaintea juraților — înaintea forului civil. — Unde s'a atacat instituțiunile noastre bisericăscă și statului organic, apoi de comentărie, ce s'au făcut de ambele părți interesate prin foile periodice române și străine despre aceluși și imputările făcute îndrept chiar înaltului prezidiu și consistoriului arhiepiscopesc?

Ce pași s'au făcut pentru restabilirea autorității bisericăscă vătămăte de către călătoria instituțiilor bisericăscă respective a canoanelor și dacă nu a făcut, pentru ce nu a făcut?

Prezidiul arată, că încă astăzi va trebui să plece în călătorie spre Viena, nu va avea ocaziune de astădată a răspunde la această interpelație. Pe cât își poate aduce aminte în această chestiune, răspunde cum urmează:

a) Că practerarea cauzei amintite în interpelație, înaintea tribunalului de jurați s'a venit la cunoștință numai în oara ultimă, și îndată ce a căpătat cunoștință despre acestă și și îndreptat o hârtie către acuzator, prin care atrăgându-i atențiunea asupra necuviinței, ce s'ar face prin un astfel de proces, l'au provocat apoi și trage bine sama despre pasul, ce l'a făcut.

Din nefericire actual acela prezidiu cu toate că a fost expedit în

nume presă consultate și după redeschiderea se punde la 3 voturi.

La această votare participă 49 deputați cu 49 voturi, majoritatea absolută 25 voturi: din aceste a intrunuit: A. Trombiță 28 voturi, George Secula 10 voturi, și sedule albe au fost 11, în urma cărui rezultat — Prezidiul declară de ales acest consistorial ordinar și referent în senatul scolar pe deputatul Anania Trombiță.

Ordinea zilei (sub pres. P. arhim. N. Popa) raportul comisiunei financiare asupra raportului consistoriului ca senat episcopesc Nr. 33 din 1881 în privința elaborării istoricului și a statulelor fondurilor arhiepiscopescă.

Raportul comisiunei financiare Partenie Cosma raportul ca s'a elaborat istoricul fondului împreună cu proiectele de statute pentru următoarele fonduri:

fondul școlesc, fondul seminarial, andreean A. și B, fondul prețimii gr. or. din arhiepiscopesc Transilvaniei, fondul Mogaian, fondul arhiepiscopesc compus din fondul arhiepiscopesc al cancelariei arhiepiscopescă și fondul arhiepiscopesc al francisc Ioșdian, fondul bisericăscă compus din fondul de același nume și din fondul personalului bisericăscă catedrală, fondul Pantazian, fondul învățătorilor din arhiepiscopesc compus din fondul învățătorilor seraci, al senatului scolar, al senatului bisericăscă, și al fondului bisericăscă serace.

Atât despre istoricul fondurilor cât și despre proiectele de statute, însuși consistoriul afirmă că încă n'a fost alcătuit proiectul și se va substra la dezbateră sinodala, și le substra neanul pentru a satisface mandatului sinodului din anul trecut Nr. 121. cu acea rugare însă, ca sinodul să ia act despre elaboratul asernat și examinându-l în liniamentele sale principale și l' restituie consistoriului pentru al întregi. Deci propune:

Considerând că elaboratul prezentat din partea Consistoriului încă nu este complet și considerând, că § 3. din regulamentul pentru administrarea și controlul averii arhiepiscopescă încă nu este executat, era în lipsa documentelor originale nu se poate constata, dacă este elaboratul comunicat exact sau în liniamentele sale principale, sinodul nu se exprimă asupra lui nici chiar în liniamentele principale, și restituie consistoriului istoricul împreună cu statutele fondurilor cu însărcinarea, ca a sinodul proșin să l' substra în text revăzut și stăviret de el instruit în un mod, ce examinarea să fie posibilă. De sine se înțelege, că înainte de constatarea istoricului fondurilor nu se pot stăveri nici statutele lor, nici se poate executa copia lor.

Deput. Bran de Lemeny propune a se amena practerarea propunerii comisiunei financiare până când se va prezenta raportul asupra propunerii deputatului Visarion Roman. Din partea comisiunei pentru propuneri, cu care este dat în legătură.

Deput. Dr. N. Pop propune, a se transpune propunerea din chestiune a deputatului Vi. Roman, dela comisiunea pentru propuneri la cea financiară, care combinând amândouă finanțările se vie cu un raport în această privință.

Sinodul primese comisiunea se transpune propunerea comisiunei financiare.

Ordinea zilei raportul comisiunei organizatoare asupra hârtiei consistoriale nr. 140 propuse (Nr. 13 sinod. 1881) prin care se atornează adesea la § 1. pt. a) și b) din regulamentul afacerilor interne ale comisiunii tipografice arhiepiscopescă, conținutului sinodul Nr. 78 din 1880.

Sinodul primese și de asemenea propunerea comisiunei financiare.

Ordinea zilei raportul comisiunei organizatoare asupra hârtiei consistoriale nr. 140 propuse (Nr. 13 sinod. 1881) prin care se atornează adesea la § 1. pt. a) și b) din regulamentul afacerilor interne ale comisiunii tipografice arhiepiscopescă, conținutului sinodul Nr. 78 din 1880.

Sinodul primese și de asemenea propunerea comisiunei financiare.

Reportorul comisiunei organizatoare Dr. I. Borcia raportează pe baza unei amintiri hârtii consistoriale, că s'a elaborat adesea la § 1 pt. a) și b) din regulamentul afacerilor interne ale comisiunii tipografice în următorul mod:

§ 1. Comisiunea administrativă tipografică va organiza și întregi pe baza conform testamentului fericiților arhiepiscop și metropolit, a Mareli Andreiu, și se va îngriji de administrarea fondului tipografic, anume:

a) va fi în evidență toate averea mobilă și imobilă a tipografilor prin inventarea aceleia și respective întregirea inventarului în fișe care an.

b) va conduce și controla economia tipografică în toate părțile ei și se va îngriji de îmbunătățirea și prosperarea ei și în tot anul va statori bugetul tipografiei și anume:

a) va îngriji prin delegații ei, ca tipografia să fie totdeauna în stare bună ce se corespundă școlii și:

b) prin delegații sei va inspecta în fiecare zi fiecare septembrie de mai mult ori sau chiar și în toată ziua personal atît din tipografia proprie cât și din librării:

g) va îngriji ca în tipografie să se introducă procedeele necesare pentru evidență, și anume:

Jurnalul de cassă,

Saldo-Conto pentru librării,

Jurnalul de mână pentru librării,

Jurnalul înstrătorilor pentru diurnii — Telegraf Roman,

Jurnalul de prenumărațiune la "Telegraf Roman",

Saldo-Conto pentru lucrurile în tipografie,

Indicele necesare și ca aceste procedee să se poarte exact în toată regula;

h) la finea fie-cărui an va face inventarul despre întreaga avere a tipografiei, afară de fondul, ce se administrează la consistoriu — precum și bugetul și rațiunile și le va aserua prin consistoriu la sinodul arhiepiscopesc.

a) va îngriji de magazinele corepondențelor pentru păstrarea cărților tipărite și hârtiilor de tipar, și când trebuință va intabula firma tipografică la tribunalul regesc.

Preste tot va căuta, ca acest institut laas biserică române ortodoxe orientale din Transilvania să fie un foculariu pentru literatură română și un isvor de binefacere pentru biserică noastră.

După ce comisiunea administrativă a tipografiei a specificat puterea evidenței și conducerea controlului în 6 puncte, conștinut în concludsiuni sinodale, comisiunea pentru propuneri a se primi aceste puncte ca întregire a regulamentului afară de punctul ultim.

Deput. Partenie Cosma propune: Să se redea raportul consistoriului, ca la preluarea acestor puncte să consulte experți, și astfel comisiunea să l' substra de nou la sinodul proșin.

Sinodul primese propunerea comisiunei organizatoare.

Acelea raportul raportează asupra raportului consistoriului arhiepiscopesc ca senat pleniar (Nr. 12 sinod. 1881) în referențiu la concludsiuni sinodale Nr. 96 din 1880 în privința înființării nec 2 a episcopiei pe teritoriul Metropolei noastre gr. or.

Din acest raport se vede, că consistoriul arhiepiscopesc aderază în principiu la înființarea încă a 2 episcopiei teritoriale metropolitane noastre române gr. or. însă așa, ca una din aceste 2 episcopii să se înființeze pe teritoriul și între marginile de astăzi ale arhiepiscopescă noastre transilvane fără vre-o adăugare de teritoriu din eparchie învecinate, dar nici din teritoriu de astăzi al arhiepiscopescă și nu să adăugă celorlalte eparchie.

